

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
менеджменту

**УПРАВЛІНСЬКІ ПАРАДИГМИ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ТА ІНКЛЮЗИВНОГО
ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ**

**MANAGEMENT PARADIGMS OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT AND INCLUSIVE ECONOMIC GROWTH**

Матеріали

**Міжнародної науково-практичної конференції
(Україна, Суми, 29-30 листопада 2023 р.)**

Суми
Сумський державний університет
2023

*Рекомендовано вченою радою
навчально-наукового інституту бізнесу, економіки та менеджменту
(протокол № 4 від «08» грудня 2023 р.)*

E45 Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання» / за заг. ред.: І. І. Рекуненка, В. В. Сулим. Суми : Сумський державний університет, 2023. – 404 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання» містять результати наукових досліджень, пов'язаних з актуальними проблемами науки і практики управління та застосуванням інклюзивного підходу до їх вирішення для досягнення цілей сталого розвитку.

Для науковців, аспірантів, студентів, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, науково-дослідних і проектних організацій, комерційних фірм і вищих навчальних закладів та широкого кола читачів.

The materials of the International scientific and practical conference "Management paradigms of sustainable development and inclusive economic growth" provide the results of scientific research related to the current problems of management science and practice and the application of an inclusive approach to their solution in order to achieve the goals of sustainable development.

For scientists, PhD students, students, representatives of state authorities and local self-government bodies, research and project organizations, commercial companies and higher education institutions and a wide range of readers.

УДК 005.8:502.131.1(063)

© Колектив авторів, 2023

© Сумський державний університет, 2023

<i>Тетяна Бондар</i>	Особливості планування міжнародного проекту.....	376
<i>Владислав Тимошенко</i>		
<i>Тетяна Майборода</i>	Новели законодавства щодо спрощення процедури надання адміністративних послуг	379
<i>Анастасія Пушкарь</i>	Соціальні інновації в Україні: виклики та перспективи.....	381
<i>Вікторія Сулим</i>		
<i>Юлія Матвєєва</i>	Особливості системи менеджменту підприємства медичної галузі (на прикладі комунального некомерційного підприємства «Новгород-Сіверська центральна міська лікарня» імені І. В. Буяльського).....	384
<i>Арсен Мяус</i>		
<i>Катерина Логінова</i>	Теоретичний аспект формування системи управління фінансово-економічною безпекою	386
<i>Ольга Шульга</i>	Реалізація корпоративної соціальної відповідальності в Україні	389
<i>Ірина Музира</i>	Удосконалення системи управління підприємством у сфері оптової торгівлі твердим, рідким, газоподібним паливом (на прикладі ТОВ «ПЕТРОЛ ІЮКРЕЙН»).....	392
<i>Світлана Тодорова</i>	Значення комунікативних якостей сучасного керівника.....	394
<i>Ольга Дромашко</i>	Підготовка викладачів до екологічної грамотності: подолання прогалин в екологічній освіті.....	397
<i>Яна Півоварова</i>	Управління прибутком туристичних компаній в умовах сезонності	399
<i>Бондар Ю.А.</i>		
<i>Liudmyla Saher</i>	Assessment approaches of inclusive growth	402

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

*Логінова Катерина Сергіївна,
к.е.н., старший викладач,
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, м. Харків*

Інтенсивність зміни економічної складової зовнішнього середовища підприємства при наявності кризових явищ, виводить на перший план проблеми управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Передовим чинником забезпечення безперервного зростання та економічно ефективного розвитку є контроль фінансово-економічної безпеки. Сучасні умови господарювання детермінують появу новітніх викликів, які постають як у зовнішньому, так і у внутрішньому середовищі. Для подолання фінансово-економічних загроз та ризиків кожній національній компанії необхідно детально розглядати питання фінансово-економічної безпеки.

З огляду на наявність в економічній літературі різних підходів до формування системи фінансово-економічної безпеки підприємства (ФЕБ підприємства), мінливість основ діагностики ступеня їх впливу на стан економіки, актуальною проблемою є розстановка пріоритетів, формування концептуальних основ і методики стратегічного забезпечення системи ФЕБ комерційних організацій з метою забезпечення їх сталого розвитку в умовах захищеності декларованих інтересів від можливих загроз [1].

Наразі вчені виділяють основні чотири підходи до формування системи ФЕБ підприємства: системний, ситуаційний, функціональний і процесний [2]. На початку двадцять першого століття широке поширення отримав ситуаційний підхід. Цей підхід полягає у тому, що система ФЕБ - це система, при якій підприємство самостійно забезпечує сталий соціально-економічний розвиток і підтримує необхідний рівень конкурентоспроможності. Шульц В.Л. конкретизує даний похід за компонентами, обґрунтовуючи, що в основі безпеки будь-якої соціально-економічної системи лежить адаптивність на основі стратегічного управління, політичного аналізу та інших видах раціональної діяльності, пов'язаними з майбутнім, на основі вивчення минулого і сьогодення. Деякі вчені, однак, констатують, що недосконалість ситуаційного підходу проявляється в тому, що прийняте рішення в одному підрозділі підприємства часто виявляється проблемою для іншого, тобто, відсутня узгодженість між підрозділами. Прихильником функціонального підходу розглядають систему ФЕБ підприємства як систему підприємства, що є складовою частиною системи безпеки підприємницької діяльності, поряд з техногенною, екологічною, інформаційною, психологічною, фізичною, науково-технічною.

З нашої точки зору, формування стратегічної системи ФЕБ підприємства можливо шляхом досягнення перманентного сталого розвитку на основі трансформацій його життєвого циклу. Отже, система ФЕБ підприємства характеризується багатьма її видами і підходами до визначення.

Загалом під системою управління фінансово-економічною безпекою підприємства слід розуміти систему цілеспрямованих дій, направлених на досягнення та підтримку належного рівня фінансово-економічної безпеки підприємства, що формується під впливом факторів внутрішнього та зовнішнього середовища з метою підвищення конкурентоспроможності підприємства, оптимізації управління технологічним процесом і матеріальними, трудовими та фінансовими ресурсами.

Наразі інструментарій управління ФЕБ господарюючого суб'єкта не сформований остаточно, що проявляється в застосуванні широкого спектру відомих засобів і способів, серед яких виділяються:

- страхування майна;
- технічні засоби охорони;
- стратегічне управління;
- резервування частини ресурсів;
- контроль над кадровою безпекою на підприємстві;
- контролінг тощо.

Зупинимося на кожному з представлених інструментів детальніше. Головною метою застосування страхування як інструменту забезпечення економічної безпеки підприємства є створення ефективної системи страхового захисту майнових інтересів підприємства, що дозволить забезпечити:

- створення вертикально-інтегрованої структури (централізація) зі страхування існуючих ризиків в рамках організації;
- реальна компенсація збитків (шкоди, шкоди) , що заподіюються в результаті непередбачених природних явищ, техногенних аварій і катастроф та негативних соціальних обставин, за рахунок резервів страхових організацій при зниженні навантаження на бюджет;
- максимальний охоплення страхуванням можливих майнових втрат;
- профілактики можливих втрат суб'єктів ринкових відносин за рахунок використання накопичених страховиками резервів на етапі робіт по визначенню та оцінці ризиків в управлінні діяльністю підприємства;
- формування необхідної для економічного зростання в умовах ринкових відносин надійного і стійкого господарського середовища, що включає в себе страхування як необхідний елемент.

Основна мета системи управління ФЕБ підприємства - забезпечити його тривале і максимально ефективне функціонування сьогодні і високий

потенціалу розвитку в майбутньому. Саме тому визначають такі завдання система управління ФЕБ підприємства:

- забезпечити високу фінансову ефективність, стійкість і незалежність підприємства;
- забезпечити технологічну незалежність і досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу підприємства;
- оптимізувати ефективність роботи організаційної структури;
- забезпечити високий професійний рівень підготовки кадрового складу;
- мінімізувати руйнівний вплив результатів виробничої діяльності на стан навколишнього середовища;
- забезпечити нормативно - правову захищеність усіх аспектів діяльності підприємства;
- забезпечити інформаційну безпеку діяльності підприємства, комерційну таємницю;
- забезпечити безпеку комерційних інтересів підприємства, його капіталу і майна.

В залежності від рівня управління системою ФЕБ, можна визначити наскільки ефективно керівництво підприємства, його склад і фахівці (менеджери) підрозділів здатні уникати можливі загрози і ліквідувати наслідки негативного впливу внутрішнього і зовнішнього середовища. Системність до формування механізму забезпечення ФЕБ підприємства – це необхідність враховувати не тільки реальні умови діяльності підприємства. Однак, сам механізм повинен мати чітко окреслені елементи, схему дій і взаємодій [3, с.439].

Роблячи висновок по можна сказати, що для формування повноцінного визначення системи ФЕБ підприємства, доцільно використовувати ситуаційний підхід, так як не існує універсального методу до вирішення різних завдань: кожна проблема і ситуація вимагає відповідного підходу.

Список використаних джерел

1. Біломістна, І. І. & Грохольська Є. І. *Стратегія забезпечення фінансової безпеки промислових підприємств України*
<http://fkd.org.ua/article/viewFile/28928/26002>.

2. Балацький, Є. О. (2015). Стратегія забезпечення фінансової безпеки підприємств: сучасні. *Ефективна економіка*, № 8.
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4237>.

3. Олексюк, Т. В. (2015) Стратегія управління фінансовою безпекою підприємств машинобудування: теоретичний аспект. *Глобальні та національні проблеми економіки*, Вип. 7, С. 438–442.

Наукове видання

**Управлінські парадигми сталого розвитку
та інклюзивного економічного зростання**

**Management paradigms of sustainable development
and inclusive economic growth**

Матеріали

**Міжнародна науково-практична конференція
(Україна, Суми, 29-30 листопада 2023 р.)**

Дизайн та комп'ютерне верстання
Вікторія Сулим

Стиль та орфографія авторів збережені.
Організаційний комітет і редакційна колегія можуть не поділяти точки зору авторів.
Автори відповідають за точність, достовірність і зміст матеріалів. Посилання на матеріали конференції обов'язкові.

Відповідальний за випуск І. І. Рекуненко
Загальне редагування В. В. Сулим
Комп'ютерне верстання В. В. Сулим

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3062 від 17.12.2007.